

Přístupnost PDF dokumentů

Formát PDF je dlouhodobě vnímán jako formát bezproblémový a přístupný. Ale není PDF jako PDF a ne vždy musí výše uvedené tvrzení platit. PDF může mít mnoho různých podob a ne všechny jsou přístupné. Jaká jsou tedy v současné době PDF, se kterými se mohou handicapovaní uživatelé nejčastěji setkat?

Plnohodnotně přístupné PDF

Pokud je PDF soubor vytvořen exportem z Office 2007 či Open Office a při psaní **zdrojového textu je brán ohled na sémantiku**, tzn. byly použity styly a byla respektována další pravidla přístupnosti (například dostatečný barevný kontrast, nerušivý vzorek na pozadí dokumentu, atp.) a při exportu PDF je zaškrtnuta volba "vytvořit tagované PDF", je výsledkem **pohodlně přístupný dokument**. Nevidomý se v něm snadno zorientuje, slabozraký pohodlně přečte a také jeho další zpracování je velmi jednoduché.

I přesto ale mohou nastat situace, kdy i takové PDF nemusí být přístupné. Záleží totiž i na typu předlohy a existují situace, kdy je lepší použít HTML (například u složitějších tabulek kvůli možnosti definovat vazby mezi buňkami a vícenásobnými záhlavími) nebo úplně jiný způsob zpřístupnění (například hmatovou grafiku v případě mapy či Braillovo písmo u matematických a fyzikálních zápisů).

PDF na úrovni prostého textu

Pro vytvoření PDF také můžeme použít některý z volně dostupných nástrojů (já používám PDF Creator), který do systému přidá virtuální tiskárnu, na které pak můžeme PDF dokumenty *tisknout*.

Výhodou tohoto řešení je snadná dostupnost nástroje a možnost vytvářet PDF z jakékoliv aplikace, z níž lze tisknout, nevýhodou je pak vytvoření PDF na úrovni prostého textu, tzn. PDF, které je prosto jakékoliv sémantické informace.

Obtížně přístupné až nepřístupné PDF

Kromě výše uvedených existují PDF, která jsou z hlediska přístupnosti velmi problematická. Jedná se o PDF, které obsahuje pouze grafickou složku (typicky naskenovaný obrázek) či uzamčená PDF.

I s těmito dokumenty si lze poradit, ale míra úsilí je několikanásobně větší, než v předchozích dvou případech. V některých případech lze takový PDF dokument přímo rozpoznat OCR programem, krajní řešení pak obvykle spočívá ve vytištění dokumentu, jeho naskenování a rozpoznání OCR programem. Obě řešení pak s sebou nesou možné chyby, vzniklé nedokonalostí OCR převodu. Uživatel tak dostává dokument, který nemusí plně odpovídat originálu.

Jak poznat přístupný dokument?

Nejsnazším způsobem je označit obsah PDF do bloku, zkopírovat do schránky, a vložit do nějakého textového editoru (Wordu, Poznámkového bloku). Pokud je text po vložení do textového editoru čitelný, je to s jeho přístupností v pořádku.

Druhou možností je pak použít funkci *Rychlá kontrola přístupnosti* v aplikaci Adobe Reader, která PDF dokument z hlediska přístupnosti prověří a uživatele upozorní na případné problémy s přístupností.

Závěr

Jak z výše uvedeného vyplývá, problém přístupnosti PDF dokumentů není technického rázu. V současné době máme dostatek nástrojů k tomu, abychom mohli tvořit přístupné dokumenty. K tomu, abychom se častěji setkávali s přístupnými dokumenty, je ale třeba, aby se **změnil přístup uživatelů, kteří dokumenty tvoří, a aby dokumenty vytvářeli s ohledem na přístupnost.**

Pokud vás tato problematika zajímá více, neváhejte a přihlaste se na naše [Školení tvorby přístupných dokumentů](#).

P.S. Článek si nečiní nárok být úplným soupisem všech možností, které v praxi existují. Určitě je řada dalších aspektů, které je třeba při tvorbě PDF brát v potaz, a které mohou jeho přístupnost ovlivnit.